

POSTANOWIENIE

Dnia 20 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Szulc

SSN Karol Weitz

w sprawie ze skargi M. Z. i Z. Z.
o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu
Apelacyjnego z dnia 6 lutego 2014r., wydanym
w sprawie z powództwa M. Z. i Z. Z.
przeciwko "A." Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o ochronę dóbr osobistych,
oraz z powództwa wzajemnego "A." Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w W.
przeciwko M. Z. i Z. Z.
o ochronę dóbr osobistych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 marca 2015 r.,
zażalenia powodów - pozwanych wzajemnych
na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 14 maja 2014 r.,

- 1) uchyla zaskarżone postanowienie w zakresie odrzucenia skargi o wznowienie postępowania (punkt 2),**
- 2) odrzuca zażalenie w pozostałej części,**
- 3) rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawia do orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Powodowie M. Z. i Z. Z. wnieśli dnia 20 marca 2014 r. skargę o wznowienie postępowania w sprawie z ich powództwa przeciwko „A.” Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. o ochronę dóbr osobistych oraz powództwa wzajemnego o ochronę dóbr osobistych. W tym samym piśmie zwrócili się o wstrzymanie wykonania prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 6 lutego 2014 r. sygn. akt ... 922/13.

Według powodów, podstawę wznowienia postępowania stanowi art. 403 § 2 k.p.c. a ujawnioną nową okolicznością jest wydane na ich wniosek postanowienie Sądu Rejonowego w W. z dnia 30 stycznia 2014 r. w przedmiocie egzekucji świadczeń niepieniężnych przez ukaranie Spółki „A.” grzywną w związku z nierespektowaniem wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 5 marca 2008 r. wydanego w sprawie ... 287/06 zakazującego określania produkowanych i wprowadzanych do obrotu przez tę Spółkę nawozów organiczno-mineralnych „b.”, z którego to dowodu nie mogli skorzystać w postępowaniu zakończonym prawomocnie wyrokiem Sądu Apelacyjnego albowiem o postanowieniu dowiedzieli się dnia 27 lutego 2014 r. z rozmowy telefonicznej z pracownikiem Biura Obsługi Interesantów Sądu Rejonowego w W.

Postanowieniem z dnia 14 maja 2014 r. Sąd Apelacyjny oddalił wniosek powodów wstrzymanie wykonania wyroku oraz odrzucił skargę o wznowienie postępowania.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, powołana przez skarżących okoliczność nie stanowi ustawowej podstawy restytucyjnej określonej w art. 403, jak też w art. 401 i 401¹ k.p.c. albowiem nierespektowanie zakazu orzeczonego w sprawie ... 287/06 nie podważa ustalonej ostatecznie przez Sąd Apelacyjny w sprawie ... 922/13 odpowiedzialności wnoszących skargę. Poza tym Sąd Apelacyjny odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego wskazał, że nowe okoliczności i dowody w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. to takie okoliczności i dowody, z których strona nie mogła skorzystać w prawomocnie zakończonym postępowaniu. Tymczasem

powodowie doskonale wiedzieli o toczącym się z ich inicjatywy postępowaniu egzekucyjnym.

Dlatego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. odrzucił skargę o wznowienie postępowania. Oddalenie wniosku o wstrzymanie wykonania wyroku Sąd Apelacyjny usprawiedliwił brakiem chociażby uprawdopodobnienia okoliczności wymienionych w art. 411 k.p.c.

Powodowie wnieśli zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego. Zaskarżyli je w całości. W zażaleniu zarzucili naruszenie art. 411 k.p.c. przez niesłuszne oddalenie wniosku o wstrzymanie wykonania wyroku, podczas gdy jego wykonanie może wyrządzić niepowetowaną szkodę. Ponadto zdaniem powodów doszło do naruszenia art. 403 § 2 k.p.c. przez uznanie, że podane przez powodów okoliczności nie stanowią podstawy do wznowienia postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 410 § 1 k.p.c. zawiera nakaz odrzucenia skargi o wznowienie postępowania wniesionej po upływie przepisanej terminu, niedopuszczalnej lub nieopartej na ustawowej podstawie. W orzecznictwie początkowo zarysowały się dwa kierunki interpretacji powyższego przepisu dotyczące zakresu wstępnego badania, czy skarga oparta została na ustawowej podstawie. Według jednego, ocena podstaw skargi na etapie wstępnym ogranicza się do ustalenia, czy skarżący wskazuje podstawę wznowienia, która odpowiada jednej z podanych w Kodeksie postępowania cywilnego przyczyn uzasadniających żądanie wznowienia, nie zaś, czy podstawa ta rzeczywiście istnieje (np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2006 r., II CZ 121/05, niepubl.; z dnia 10 sierpnia 2007 r., II UZ 9/07, OSNP 2008 nr 19-20, poz. 303) .

Dominujący obecnie pogląd przyjmuje, że badanie tej przesłanki dopuszczalności skargi nie ogranicza się do kontroli, czy wskazane w skardze okoliczności odpowiadają ustawowym podstawom wznowienia, ale obejmuje również ustalenie, czy podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje (tak np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 czerwca 2005 r., IV CZ 50/05, niepubl.; z dnia 7 lipca 2005 r., IV CO 6/05, Biul. SN 2005 nr 9, poz. 14; z dnia 10 lutego 2006 r., I PZ 33/05, OSNP 2007 nr 3-4, poz. 48; z dnia 9 maja 2008 r., II PZ 65/07,

OSNP 2009 nr 17-18, poz. 233; z dnia 14 maja 2009 r., I CZ 20/09, niepubl. z dnia 18 lipca 2014 r., sygn. akt IV CZ 37/14, niepubl.; zob. z dnia 25 czerwca 2014 r., sygn. akt IV CZ 35/14, niepubl.; z dnia 30 maja 2014 r., sygn. akt III CZ 16/14, niepubl.; z dnia 28 lutego 2014 r., sygn. akt IV CZ 126/13, niepubl.; z dnia 16 stycznia 2014 r., sygn. akt IV CZ 105/13, niepubl.). Stanowisko to wspiera uchylene z dniem 6 lutego 2006 art. 411 k.p.c. (art. 6 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz....(Dz. U. Nr 13, poz. 98), który przewidywał, że na rozprawie sąd rozstrzyga przede wszystkim o dopuszczalności wznowienia i odrzuca skargę, jeżeli brak jest ustawowej podstawy wznowienia. Należy przyjąć, że obecnie - wobec braku takiej regulacji - nastąpiło poszerzenie kognicji sądu badającego na posiedzeniu niejawnym, czy skarga opiera się na ustawowej podstawie wznowienia i sąd ten istotnie powinien ocenić, czy powołana w skardze podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje.

Sąd Apelacyjny dokonując w tym zakresie oceny przedmiotowej skargi o wznowienie postępowania wadliwie uznał, że postanowienie Sądu Rejonowego w W. z dnia 30 stycznia 2014 r. nie spełnia kryterium nowego środka dowodowego, z którego strona nie mogła skorzystać w postępowaniu prawomocnie zakończonym w dniu 6 lutego 2014 r. Należy bowiem uwzględnić, że dowód ten powstał wcześniej, a wobec doręczenia skarżącym odpisu tego postanowienia po prawomocnym zakończeniu postępowania nie mogli oni z niego w tym postępowaniu skorzystać. Postanowienie Sądu Rejonowego w W. wydane w związku z działaniem spółki A. sprzecznym z treścią tytułu wykonawczego wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 5 marca 2008 r. jest samodzielnym, podlegającym ocenie dowodem, niezależnym od samego postępowania toczącego się z inicjatywy wierzycieli M. Z. i Z. Z. o egzekucję świadczeń niepieniężnych.

Odrzucenie skargi dlatego, że już z samego jej uzasadnienia wynika, iż przytoczona podstawa wznowienia nie występuje, jest możliwe tylko wtedy, gdy nie zachodzą w tym względzie żadne wątpliwości (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2012 r., IV CZ 38/12, niepubl.; z dnia 26 marca 2013 r., III UZ 3/13, OSNCP 2014/2/32). Uzasadnienie zaskarżonego postanowienia nie daje podstaw do takiego jednoznacznego wnioskowania tym bardziej, iż w zakresie braku wpływu nowych dowodów i okoliczności na wynik

prawomocnie zakończonego postępowania ocena Sądu Apelacyjnego nie jest stanowcza i sprowadza się do ogólnego stwierdzenia, że nierespektowanie przez pozwaną spółkę A. wymienionego wyroku Sądu Okręgowego w S. nie podważa ustalonej ostatecznie odpowiedzialności skarżących za naruszenie dóbr osobistych. Dodać też trzeba, iż zgodnie z treścią wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 6 lutego 2014 r., nałożony na powodów – pozwanych wzajemnie obowiązek przeproszenia odnosi do bliżej nieokreślonego rozpowszechniania nieprawdziwych informacji na temat A. spółki z o.o.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie w części dotyczącej odrzucenia skargi o wznowienie postępowania.

Ponieważ postanowienie Sądu drugiej instancji oddalające wniosek o wstrzymanie wykonania wyroku nie kończy postępowania w sprawie (art. 394¹ § 3 k.p.c. zob. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2008 r., II CZ 41/08 niepubl.) należało na podstawie art. 398⁶ § 3 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. odrzucić zażalenie skierowane do tej części postanowienia.